

ПРАВА ОНКОХВОРИХ ДІТЕЙ
ТА ЇХНІХ БАТЬКІВ ЩОДО ОТРИМАННЯ
ДОПОМОГИ ВІД ДЕРЖАВИ

ШАНОВНІ БАТЬКИ!

Крім допомоги, яку ви можете отримати у фонді «Таблеточки», ви маєте право на державну допомогу. У цій пам'ятці ми зібрали перелік пільг, які закріплені нормативно-правовими актами України, та інформацію про те, як їх отримати.

У пам'ятці ви знайдете інформацію про те, як дитина може отримати статус дитини з інвалідністю; як безкоштовно отримувати лікарські засоби та засоби реабілітації. А також, як реалізувати право на першочергове отримання житла, пільговий проїзд та можливість отримати автомобіль на пільгових умовах.

Тут ви зможете ознайомитися з інформацією про трудові пільги, право на податкову соціальну пільгу та достроковий вихід на пенсію.

ЗМІСТ

ПРАВА ДИТИНИ

1. Надання дитині статусу «дитина з інвалідністю»	3
2. Як отримати соціальну допомогу та на виплату надбавки на догляд за дитиною	4
3. Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації	6
4. Можливість отримати автомобіль	10
5. Право безкоштовно отримати лікарські засоби	12
6. Як отримати безкоштовну санаторно-курортну путівку	12
7. Право на пільговий проїзд	13
8. Право на першочергове отримання житла	14
9. Особливості навчання	15
10. Вища освіта	18

ПРАВА БАТЬКІВ

1. Право на податкову соціальну пільгу	19
2. Трудові пільги	20
3. Право дострокового виходу на пенсію	21

ПРАВА ДИТИНИ

ДИТИНА МОЖЕ БУТИ ВИЗНАНА ДИТИНОЮ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Онкохвору дитину можуть визнати **дитиною з інвалідністю або дитиною з інвалідністю підгрупи А I групи інвалідності** залежно від того, якою мірою втрачене здоров'я і в якому обсязі вона потребує постійного стороннього догляду, допомоги або диспансерного нагляду¹.

Встановити дитині одну з цих особливих категорій може лікарсько-консультативна комісія (ЛКК).

Для цього сімейний лікар повинен провести повне медичне обстеження. А також, залежно від етапу, на якому знаходиться дитина, визначити діагноз, курс лікування і реабілітації. Після цього лікар направляє зібрану інформацію до ЛКК.

До ЛКК лікар має подати такі документи:

- історію розвитку дитини за відповідною формою МОЗ;
- виписку з медичної карти стаціонарного хворого або консультаційного висновку спеціаліста, видану після стаціонарного або амбулаторного обстеження та лікування дитини в закладах охорони здоров'я, з обґрунтуванням медичних показань для надання дитині статусу «дитина з інвалідністю» або «дитина з інвалідністю підгрупи А»;
- план медичної реабілітації;
- копію паспорта одного з батьків дитини.

Після отримання документів, ЛКК призначає засідання. На ньому мають бути присутні дитина, один з батьків та сімейний лікар. Якщо дитина або батьки через стан здоров'я не можуть бути присутніми на засіданні ЛКК, про це треба заздалегідь попередити сімейного лікаря. Тоді огляд проведуть за місцем перебування дитини.

Якщо ЛКК визнає дитину дитиною з інвалідністю або дитиною з інвалідністю підгрупи А I групи, ви отримаєте відповідний **медичний висновок**. У ньому має бути вказано прізвище, ім'я, по батькові та дату народження дитини, прізвище, ім'я, по батькові одного з батьків, зареєстроване місце проживання дитини, діагноз, дату видачі та дату наступного переогляду.

¹ п. 3 Порядку встановлення лікарсько-консультативними комісіями інвалідності дітям

Медичний висновок видається на певний строк, який вказують в документі. За місяць до закінчення строку потрібно пройти переогляд. Дитина має пройти повний медичний огляд, а лікар — подати всі необхідні (вище зазначені) документи до ЛКК.

За місяць до того, як дитині виповниться 18 років, потрібно подати документи в комісію для дорослих — медико-соціальну експертну комісію (МСЕК).

ДИТИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ МАЄ ПРАВО НА СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ, А БАТЬКИ — НА ВИПЛАТУ НАДБАВКИ НА ДОГЛЯД ЗА ДИТИНОЮ

Дитина з інвалідністю має право отримувати соціальну допомогу у розмірі 70% прожиткового мінімуму для людей, які втратили працездатність², з 1 січня 2022 року — 1 353 гривні 80 копійок.

Крім того, ви маєте право отримати надбавку за догляд, якщо³:

- ви є мамою, батьком, усиновителем, опікуном, піклувальником;
- доглядаєте за дитиною з інвалідністю;
- не працюєте, не навчаєтеся (крім заочної форми навчання), не проходите службу, не обіймаєте виборної посади або перебуваєте у відпустці у зв'язку з доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку, у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, у відпустці без збереження заробітної плати.

Якщо ви доглядаєте за дитиною з інвалідністю підгрупи А I групи, надбавка за догляд призначається незалежно від факту роботи, навчання, служби.

Одинокій матері або одинокому батьку надбавку за догляд призначають незалежно від факту роботи, навчання, служби.

² абз. 5 ст. 2 [Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»](#)

³ ст. 3 [Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»](#)

Розмір надбавки за догляд за дитиною з інвалідністю підгрупи А І групи з 1 січня 2022 року становить:

- віком до 6 років — 4 200 гривень;
- віком від 6 до 18 років — 5 236 гривень.

Розмір надбавки за догляд за дитиною з інвалідністю з 1 січня 2022 року становить:

- віком до 6 років — 1 050 гривень;
- віком від 6 до 18 років — 1 309 гривень.

Порядок призначення соціальної допомоги

Соціальну допомогу призначає місцева державна адміністрація на строк, зазначений у медичному висновку ЛКК.

Для отримання соціальної допомоги батьки подають до управління праці та соціального захисту населення за місцем проживання такі документи⁴:

заяву про призначення соціальної допомоги у довільній формі (в управлінні вам підкажуть, як правильно заповнити заяву);

- копію свідоцтва про народження або паспорта дитини;
- копії документів, що можуть підтверджувати місце проживання дитини (якщо у дитини немає паспорта).
- копію паспорта батьків;
- медичний висновок ЛКК.

Якщо заяву подаватиме опікун або піклувальник, до заяви потрібно додати рішення відповідного органу про встановлення опіки чи піклування.

Якщо ви плануєте отримувати надбавку за догляд, то до вищезазначених документів треба додати довідку про те, що ви не працюєте, або наказ за місцем роботи та інші документи, що підтверджують ваше перебування у відпустці.

В управлінні праці та соціального захисту населення вам мають дати розписку про прийняття заяви та доданих документів із зазначенням дати приймання заяви.

Далі — щомісячно до наступного переогляду вам виплачуватиметься соціальна допомога.

⁴ ст. 8 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»

ЯК ОТРИМАТИ ЗАСОБИ РЕАБІЛІТАЦІЇ

1. Перевірити, чи в індивідуальній програмі реабілітації вашої дитини (далі — ІПР) визначено, що дитина потребує технічного або іншого засобу реабілітації⁵.

2. Подати до органу соціального захисту населення або ЦНАПу за місцем проживання дитини такі документи⁶:

- заяву про забезпечення засобом реабілітації (виплату компенсації) за визначеною формою (можна подивитися [тут](#));
- паспорт або свідоцтво про народження дитини, її реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП);
- довідку про місце проживання дитини;
- висновок ЛКК;
- ІПР, що містить показання для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- довідку з місця навчання дитини (якщо дитина навчається у навчальному закладі, в тому числі дошкільному);
- посвідчення дитини з інвалідністю;
- оригінал видаткової накладної (товарного / фіскального касового чека) про придбання [технічних та інших ІПР](#), за які виплачується [компенсація](#), — у разі самостійного придбання з подальшою виплатою компенсації;
- паспорт одного з батьків, опікуна або піклувальника.

Після подачі документів орган соціального захисту населення надає вам електронний каталог із засобами реабілітації та переліком підприємств, до яких ви можете звернутися⁷, а також направлення на отримання засобу реабілітації.

3. Вибрати підприємство, яке виготовить для дитини засіб реабілітації, і повідомити про свій вибір орган соціального захисту населення.

4. Після цього протягом трьох робочих днів орган соціального захисту населення передає ваше замовлення підприємству.

5. Підприємство протягом 20 робочих днів погоджується або відмовляється виготовити вашій дитині засіб реабілітації.

⁵ п. 2 та п. 6 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

⁶ п. 15 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

⁷ п. 20 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

6. У разі відмови ви маєте обрати інше підприємство.

7. У разі згоди укладається договір:

Якщо дитині потрібні протези нижніх або верхніх кінцівок, шарнірні ортези на нижні кінцівки або колісне крісло, орган соціального захисту укладає тристоронній договір з вами і підприємством.

Якщо дитині потрібні технічні та інші засоби реабілітації крім вищезазначених, орган соціального захисту укладає договір тільки з підприємством.

8. Протягом 40 робочих днів підприємство виготовляє засоби реабілітації і після підписання акту приймання-передачі передає вам і дитині.

Порядок отримання протезно-ортопедичних виробів, ортопедичного взуття та допоміжних засобів для особистого догляду та захисту

Після виконання пунктів 1-3 з попереднього переліку дій вам потрібно самостійно звернутися до обраного підприємства із такими документами:

- заявою (форма [тут](#)),
- направленням,
- свідоцтвом про народження або паспортом дитини,
- паспортом одного з батьків, опікуна або піклувальника.

Детальніше можна прочитати [тут](#) і п. 26-31 [тут](#).

Порядок отримання допоміжних засобів для особистої гігієни, особистої рухомості, переміщення та підйому, меблів, оснащення і спеціальних засобів для орієнтування

Потрібно звернутися до органу соціального захисту населення за місцем проживання дитини і подати:

- заяву (форма [тут](#)),
- направлення,
- паспорт одного з батьків, опікуна або піклувальника та паспорт або свідоцтво про народження дитини⁸.

Детальніше можна подивитися [тут](#) п. 32–37.

Ви можете отримати компенсацію за такі засоби:

- допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому,
- спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією,
- ортези на верхні кінцівки,
- друге крісло колісне першочергово.

Детальніший перелік засобів реабілітації, за які ви можете отримати грошову компенсацію, [тут](#).

Про можливість та порядок виплати компенсації ви дізнаєтеся в органі соціального захисту населення, коли будете подавати заяву про взяття на облік.

Виплата компенсації здійснюється на підставі фіскального чека, який підтверджує придбання виробу у підприємства⁹.

⁸ п. 39 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

⁹ п. 53 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

Забезпечення іншими засобами

Діти з інвалідністю також можуть бути безоплатно забезпечені іншими засобами. Перелік безоплатних засобів, якими можуть бути забезпечені діти з інвалідністю:

- в амбулаторних умовах — [тут](#),
- в стаціонарних умовах — [тут](#).

Як отримати ці засоби

1. Перевірити, чи зазначений потрібний засіб в ІПР дитини.

2. Звернутися до територіального органу охорони здоров'я (Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурний підрозділ з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій) і подати:

- заяву (форма [тут](#));
- завірену копію паспорта або свідоцтва про народження дитини;
- завірену копію реєстраційного номеру облікової картки платника податків;
- завірену копію довідки про реєстрацію місця проживання дитини;
- завірену копію медичного висновку ЛКК;
- завірену копію ІПР;
- ваш паспорт.

3. Засіб видається дитині у порядку черги.

4. Після видачі засобу складається відомість, яку ви підписуєте.

ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ АВТОМОБІЛЬ

Ви можете отримати для вашої дитини автомобіль з ручним керуванням на пільгових умовах — з оплатою 30% вартості¹⁰.

Умови отримання машини:

- ви не маєте в особистому користуванні автомобіля (у тому числі придбаного за власні кошти або отриманого через структурний підрозділ з питань соціального захисту населення), що перебуває в експлуатації менше 10 років;
- протягом 7 років перед взяттям на облік і за час перебування на обліку не отримували автомобіль як благодійну допомогу або протягом цього часу не реєстрували придбаний автомобіль, строк експлуатації якого менше 5 років;
- місце реєстрації дитини та того з батьків, хто керуватиме автомобілем, однакове¹¹;
- один з батьків має водійські права¹².

Як можна отримати автомобіль

1. У медичному висновку ЛКК має зазначити, що дитина потребує забезпечення автомобілем, і дати направлення за медичними показаннями до МСЕК для отримання довідки на забезпечення батьків або законних представників дитини автомобілем.

2. Подати або особисто, або поштою до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації дитини, або до ЦНАПу за місцем реєстрації дитини, або в електронній формі через сайт Міністерства соціальної політики такі документи:

- заяву;
- копію медичного висновку ЛКК;
- копію паспорта або свідоцтва про народження дитини;
- паспорт (якщо заяву подають особисто) або скан-копію паспорта (якщо заяву подають через сайт) того з батьків, хто керуватиме автомобілем;
- копію реєстраційного номера облікової картки платника податків дитини та того з батьків, хто керуватиме автомобілем¹³;

⁹ п. 53 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації

¹⁰ п. 31 Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями

¹¹ абз. 7 п. 5 Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями

¹² п. 5 Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями

¹³ п. 34 Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями

- документ про реєстрацію місця проживання дитини та того з батьків, хто керуватиме автомобілем.

3. Дочекайтеся на автомобіль в порядку черговості.

Також для вашої дитини можна отримати автомобіль як гуманітарну допомогу¹⁴. Як це працює:

- Ваша дитина має бути на обліку у територіальному органі соціального захисту населення за місцем реєстрації (для цього повинні бути виконані пункти 1 та 2, зазначені вище). На облік беруться діти з інвалідністю, старші 5 років.
- Автомобіль на момент ввезення на митну територію України має бути виготовленим не більш ніж 8 років тому, з об'ємом двигуна не більше 1800 куб. см¹⁵.
- Іноземець дарує вашій дитині безкоштовно автомобіль. Це оформлюється, наприклад, на дарчому листі на офіційному нотаріальному бланку держави, в якій здійснюється дарування. Дарування оформлюється на управління праці та соціального захисту за місцем реєстрації вашої дитини з обов'язковим зазначенням прізвища, ім'я та по батькові вашої дитини.
- Разом з дарчим листом подається технічний паспорт з нотаріально завіреним перекладом українською і довідка про зняття автомобіля з обліку у державі, в якій його подарували.
- Автомобіль ввозиться на митну територію України без сплати митних платежів.
- У реєстраційних документах на автомобіль сервісний центр Міністерства внутрішніх справ робить позначку про видачу автомобіля структурним підрозділом з питань соціального захисту населення і заборону відчуження автомобіля та передачі права керування автомобілем без дозволу¹⁶.
- Через 10 років ваша дитина отримує автомобіль у власність.

¹⁴ п. 5 [Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями](#)

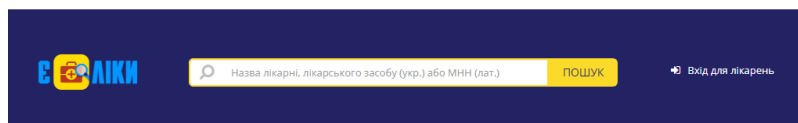
¹⁵ ст. 6 [Закону України «Про гуманітарну допомогу»](#)

¹⁶ п. 42 [Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями](#)

ВАША ДИТИНА У РАЗІ АМБУЛАТОРНОГО ЛІКУВАННЯ МАЄ ПРАВО БЕЗКОШТОВНО ОТРИМАТИ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ЗА РЕЦЕПТАМИ ЛІКАРІВ, АЛЕ ТІЛЬКИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ОСНОВНОГО ОНКОЗАХВОРЮВАННЯ¹⁷

Більше можете дізнатися [тут](#).

Сьогодні МОЗ купує певні види лікарських засобів для онкохворих, які можна отримати безкоштовно. У додатку [Ліки Контроль](#) ви можете ознайомитися з ліками з Національного переліку, які ви можете отримати безкоштовно. Перевірити наявність такого засобу у вашій лікарні можна за [посиланням](#).

Запитайте у вашого лікаря, як можна отримати ці ліки. Ваша дитина має на них право.

ВАША ДИТИНА МОЖЕ ОТРИМАТИ БЕЗКОШТОВНУ САНАТОРНО-КУРОРТНУ ПУТІВКУ АБО КОМПЕНСАЦІЮ ЗА ЇЇ НЕВИКОРИСТАННЯ¹⁸

Щоб отримати путівку, потрібно:

- перебувати на обліку в органах соціального захисту населення за місцем реєстрації дитини¹⁹;
- подати заяву та медичну довідку закладу охорони здоров'я за формою №070/о. Медичну довідку видає ЛКК під час надання або переогляду статусу інвалідності вашої дитини²⁰;
- очікувати черги на отримання путівки.

¹⁷ абз. 9 пп. 1 п. 1 Переліку груп населення, у разі амбулаторного лікування яких лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно або на пільгових умовах, та Переліку категорій захворювань, у разі амбулаторного лікування яких лікарські засоби відпускаються безоплатно

¹⁸ п. 6 ст. 38 Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»

¹⁹ п. 3 Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення (крім м. Києва)) рад

²⁰ абз. 5 п. 5 ст. 7 Положення про лікарсько-консультативну комісію

У разі неотримання путівки протягом попередніх трьох календарних років²¹ ви можете звернутися по компенсацію до територіального органу соціального захисту із такими документами²²:

- заявою про виплату грошової компенсації;
- медичною довідкою за формою №070/о про необхідність забезпечення санаторно-курортним лікуванням²³;
- посвідченням дитини з інвалідністю.

ВАША ДИТИНА ТА ОДНА ЛЮДИНА, ЯКА ЇЇ СУПРОВОДЖУЄ, МАЄ ПРАВО НА ПІЛЬГОВИЙ ПРОЇЗД

Ваша дитина та одна людина, яка її супроводжує, має право на **безплатний проїзд у пасажирському міському транспорті** (крім таксі) за наявності посвідчення дитини з інвалідністю або висновку ЛКК.

Ваша дитина та одна людина, яка її супроводжує, має право на оплату **50% вартості проїзду на внутрішніх лініях (маршрутах) повітряного, залізничного (лише плацкарт), річкового та автомобільного транспорту з 1 жовтня по 15 травня**. Така пільга надається вашій дитині та людині, що її супроводжує, за умови пред'явлення посвідчення дитини з інвалідністю та/або висновку ЛКК під час купівлі квитка.

²¹ п. 11 Порядку виплати деяким категоріям осіб з інвалідністю грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування

²² п. 3 Порядку виплати деяким категоріям осіб з інвалідністю грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування

²³ п. 5 Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення (крім м. Києва)) рад

ВАША СІМ'Я МАЄ ПРАВО НА ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОТРИМАННЯ КВАРТИРИ АБО САДИБНИХ (ОДНОКВАРТИРНИХ) ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ В ОРЕНДУ²⁴.

Це право на практиці дуже важко реалізувати.

Для цього потрібно перебувати на соціальному квартирному обліку. Перебувати на соціальному квартирному обліку можуть громадяни України:

- а) для яких таке житло є єдиним місцем проживання або які мають право на поліпшення житлових умов відповідно до закону²⁵;
- б) чий середньомісячний сукупний дохід за попередній рік з розрахунку на одну особу в сумі менший від величини опосередкованої вартості найму житла в їхньому населеному пункті та прожиткового мінімуму, встановленого законодавством;
- в) внутрішньо переміщені особи, які не мають іншого житла для проживання на підконтрольній українській владі території або житло яких зруйноване (знищене) або пошкоджене до стану, непридатного для проживання, внаслідок проведення антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

²⁴ п.11 ст. 12 [Закону України «Про житловий фонд соціального призначення»](#)

²⁵ Відповідно до ст. 34 [Житлового кодексу України](#) право на поліпшення житлових умов мають громадяни України:

- 1) які забезпечені житловою площею нижче за рівень, встановлений законом (13,5 кв. м);
- 2) які проживають у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам;
- 3) які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї;
- 4) які проживають за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
- 5) які проживають тривалий час за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
- 6) які проживають у гуртожитках.

Громадяни, які потребують поліпшення житлових умов, беруться на облік для одержання житлових приміщень у будинках державного і громадського житлового фонду та вносяться до єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, порядок ведення якого визначає Кабінет Міністрів України.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ

Індивідуальна форма навчання

ЛКК під час встановлення інвалідності вашій дитині або під час проведення переогляду може видати висновок про переведення на індивідуальну форму навчання за станом здоров'я²⁶. Якщо такого висновку немає, ваша дитина може разом з іншими дітьми навчатись у садочку або у школі.

Види індивідуальної форми навчання²⁷:

- **Сімейна (домашня) форма освіти** — можливість навчання вашої дитини у зручному для неї місці батьками чи із залученням інших осіб (родичів, приватних педагогів тощо) за рахунок батьків²⁸. Відповідальність за здобуття освіти на рівні не нижче державних стандартів несуть батьки. За такої форми освіти школа може і зобов'язана надавати консультації та проводити оцінювання.
- **Педагогічний патронаж** — можливість навчання вашої дитини вдома або за місцем її перебування педагогами з дошкільного закладу чи школи. Така форма освіти для вас буде безкоштовною.

Особливою можливістю для вашої дитини може бути також **інклюзивне навчання**. Ваша дитина навчатиметься у садочку чи школі разом з іншими дітьми, але за іншою освітньою програмою і за необхідністю — з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг²⁹.

²⁶ абз. 4 п. 6 ст. 7 Положення про лікарсько-консультативну комісію

²⁷ ч. 1 ст. 9 Закону України «Про освіту»

²⁸ ч. 7 ст. 9 Закону України «Про освіту»

²⁹ ч. 4 ст. 20 Закону України «Про освіту»

Психолого-педагогічні послуги — це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладів освіти, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) — це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

Порядок зарахування дитини на індивідуальну форму навчання або інклюзивне навчання

1. Отримати висновок ЛКК про переведення на індивідуальну форму навчання за станом здоров'я.

2. Якщо у вашої дитини є особливі потреби для навчання, наприклад, через тривалу хворобу дитина не може навчатися систематично або у дитини є інші особливості, батьки або один з батьків має звернутися до інклюзивно-ресурсного центру (далі — ІРЦ) і подати такі документи³⁰:

- заяву батьків (одного з батьків, якщо сім'я неповна), або, якщо дитині від 14 років, заяву дитини (форма [тут](#)), погоджену батьками (одним з батьків);
- згоду на обробку персональних даних дитини (форма [тут](#));
- паспорт батьків (одного з батьків);
- свідоцтво про народження дитини;
- ІПР;
- форму первинної облікової документації №112/О «Історія розвитку дитини», у разі потреби — довідку психіатра.

Якщо ваша дитина вже навчається у садочку чи школі, ви можете додати психолого-педагогічну характеристику дитини, зошити з рідної мови, математики, таблиці успішності, поведінки та відвідування школи, малюнки, документи щодо додаткових обстежень дитини.

Якщо дитина вже отримувала психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, також потрібно подати: попередні рекомендації щодо проведення комплексної оцінки; висновок відповідних фахівців про результати надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг із зазначенням динаміки розвитку дитини згідно з індивідуальною програмою розвитку.

Інклюзивно-ресурсний центр проводить комплексну оцінку не пізніше, ніж протягом місяця з моменту подання заяви за місцем навчання та/або проживання (перебування) дитини. Графік проведення обов'язково погоджується з керівником закладу освіти, в якому ваша дитина навчатиметься, лікарнею та батьками за два тижні до початку проведення оцінки.

³⁰ п. 11, 12, 13, 14 [Положення про інклюзивно-ресурсний центр](#)

Якщо за результатами оцінки у вашої дитини виявили особливі освітні потреби, дитині складають індивідуальну програму розвитку та надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги.

Врахуйте, що комплексну оцінку ІРЦ проводить перед зарахуванням дитини до садочка або школи. Для створення нормальних умов для навчання вашої дитини зверніться до ІРЦ заздалегідь, за шість місяців до початку навчального року.

3. До 31 травня подати до школи чи садочка такі документи:

- заяву одного з батьків (зразок тут) для індивідуальної форми навчання або заяву для зарахування до школи чи садочка (зразок вам дадуть у школі чи садочку);
- за наявності: документ про наявний рівень освіти (табелі успішності або копія свідоцтва про базову загальну середню освіту);
- для дітей з особливими освітніми потребами — висновок ІРЦ;
- копію висновку ЛКК.

Під час навчання вашу дитину можуть звільнити від занять фізкультурою, трудового навчання (технології) та інших протипоказаних предметів. Про це ЛКК вказує в ІПР і видає висновок про звільнення від навчальних предметів³¹.

За висновком ЛКК дитину можуть звільнити від участі в ЗНО та вступних іспитах під час хвороби та протягом одного року після вилікування³² або в пунктах проведення ЗНО для вашої дитини можуть створюватись особливі умови³³.

Ваша дитина може навчатися при лікарні, в якій перебуває на стаціонарному лікуванні

Для цього вам потрібно подати до закладу освіти заяву (особисто або усіма можливими засобами зв'язку), а також згоду лікаря, що стан дитини дозволяє навчатися. Ви також можете подати копію висновку про комплексну (чи повторну) психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, якщо дитина перебуває на обліку в ІРЦ³⁴.

³¹ абз. 3 п. 6 Положення про лікарсько-консультативну комісію

³² п. 2 Переліку захворювань та патологічних станів, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання

³³ Детальніше у Переліку особливих (спеціальних) умов, що створюються для осіб з особливими освітніми потребами в пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання

³⁴ п. 11,1 Положення про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я

³⁵ п. 2 Положення про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я

Навчання може проходити в трьох формах:

- у спеціально створених при лікарні класах та класах-комплектах (класи та класи-комплекти, в яких від 5 до 12 учнів);
- біля ліжка вашої дитини;
- дистанційно (онлайн)³⁵.

Коли вашу дитину выпишуть з лікарні, ви отримаєте довідку з оцінками з кожного предмету та описом навчального матеріалу, який опанувала дитина. Довідку підписує керівник закладу освіти. Коли дитина закінчує певний освітній ступінь (4, 9, 11 класів), вона отримує відповідний документ про загальну середню освіту згідно з законодавством³⁶.

Обдарована дитина з інвалідністю може навчатися музиці, образотворчому і художньо-прикладному мистецтву у загальних навчальних закладах або спеціальних позашкільних навчальних закладах безоплатно.

ВИЩА ОСВІТА

Діти з інвалідністю вступають до ВНЗ за конкурсом.

Спеціальні умови для здобуття вищої освіти за державним замовленням і за рахунок цільових пільгових державних кредитів надаються дітям з інвалідністю:

- які не здатні відвідувати навчальний заклад,
- у яких є захворювання, зазначені у [Переліку захворювань та патологічних станів](#), що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання,
- яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю, за рішенням ЛКК.

Умови вступу затверджуються на кожен рік, тому про актуальні пільги під час вступу ви можете дізнатися на сайті Міністерства освіти і науки України.

³⁶ п.18 [Положення про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я](#)

ПРАВО НА ПОДАТКОВУ СОЦІАЛЬНУ ПІЛЬГУ

Ви маєте право скористатися податковою соціальною пільгою, яка зменшує суму місячного доходу у вигляді заробітної плати для оподаткування податком на доходи фізичних осіб (далі — ПДФО).

Ви отримуєте заробітну плату після утримання із неї ПДФО та військового збору (далі — ВЗ). Податкова соціальна пільга допомагає зменшити розмір утриманого з вашої заробітної плати ПДФО, і в такий спосіб збільшити розмір отриманої вами зарплати.

Як це працює

Якщо ваша заробітна плата до оподаткування за одним місцем роботи менше розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року, помноженого на 1.4 і заокругленого до найближчих 10 гривень, тобто 3 470 гривень у 2022 році, ви можете подати вашому роботодавцю заяву про застосування податкової соціальної пільги.

Якщо у вас більше однієї дитини, розмір заробітної плати, до якої застосовуватиметься податкова соціальна пільга, кратно збільшується. Наприклад, якщо у вас двоє дітей, ви можете звернутися до роботодавця за отриманням пільги за умови отримання заробітної плати у розмірі 6 940 гривень або менше.

Якщо ви є батьками дитини з інвалідністю, то ваша податкова соціальна пільга становить 1 860,75 гривень³⁷ на одну дитину. При цьому, якщо у вас більше дітей, то податкова соціальна пільга розраховується на кожну дитину окремо. Зверніть увагу, що податкова соціальна пільга стосується лише ПДФО і не стосується ВЗ.

Для отримання податкової соціальної пільги ви надаєте роботодавцю такі документи³⁸:

- заяву за формою;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- копію пенсійного посвідчення дитини;
- медичний висновок ЛКК.

³⁷ Розмір податкової соціальної пільги обраховується за формулою: 150% x на розмір прожиткового мінімуму працездатної особи на 1 січня поточного року x 50%

³⁸ пп. 2 п. 5 [Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги](#)

ТРУДОВІ ПІЛЬГИ

1. Одинокій матері не мають права відмовляти у прийнятті на роботу через наявність у неї дитини з інвалідністю³⁹.
2. Одинокую мати, яка має дитину з інвалідністю, приймають на роботу без випробувального терміну⁴⁰. Для одиноких батьків така пільга не передбачена.
3. Жінку з дитиною з інвалідністю не можуть без її згоди тимчасово переводити на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором⁴¹.
4. Жінка, яка виховує дитину з інвалідністю, має право на скорочену тривалість робочого часу. Для таких жінок на їхнє прохання роботодавець в обов'язковому порядку встановлює неповний робочий день або неповний робочий тиждень⁴².
5. Тільки за згодою жінки, яка виховує дитину з інвалідністю, її можуть залучати до надурочних робіт і направляти її у відрядження⁴³.
6. Одному з батьків, який має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину з інвалідністю, або які усиновили дитину, матері (батьку) особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, одинокій матері, батьку дитини або особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, який виховує їх без матері (у тому числі у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також особі, яка взяла під опіку дитину або особу з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, надається щорічна додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів⁴⁴.
7. Одному з батьків або іншій людині, яка здійснює догляд за дитиною, надається допомога з тимчасової непрацездатності з приводу догляду за дитиною (лікарняний) і складається листок непрацездатності.

³⁹ ч. 1 ст. 184 [Кодексу України про працю](#)

⁴⁰ ч. 3 ст. 26 [Кодексу України про працю](#)

⁴¹ ч. 3 ст. 33 [Кодексу України про працю](#)

⁴² ч. 1 ст. 56 [Кодексу України про працю](#)

⁴³ ст. 177 [Кодексу України про працю](#)

⁴⁴ ст. 182-1 [Кодексу України про працю](#)

Амбулаторне лікування

Якщо дитині менше 14 років, листок непрацездатності видається, а допомога виплачується з першого дня хвороби за період, протягом якого дитина за висновком лікаря потребує догляду, але не більш як за 14 календарних днів.

Якщо дитині від 14 до 18 років, листок непрацездатності видається, а допомога виплачується з першого дня хвороби, але не більш як за три календарні дні, а у виняткових випадках, з урахуванням тяжкості хвороби та побутових обставин, — не більш як на 7 календарних днів.

Стаціонарне лікування

Якщо дитині менше 14 років, листок непрацездатності видається, а допомога виплачується за весь час перебування у стаціонарі з дитиною⁴⁵.

Якщо дитині від 14 до 18 років, видається довідка про причину відсутності на роботі, але вона не підлягає оплаті.

8. Роботодавець має право у разі звернення жінки, яка має дитину з інвалідністю, видавати їй путівки до санаторіїв та будинків відпочинку безкоштовно або на пільгових умовах, а також надавати їй матеріальну допомогу⁴⁶.

9. Працівник, який виховує дитину з інвалідністю, має право звільнитися за власним бажанням у строк, у який просить такий працівник, якщо це пов'язано з доглядом за дитиною⁴⁷.

10. При звільненні працівникам, які мають повнолітню дитину з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної та додаткової відпустки⁴⁸.

ПРАВО ДОСТРОКОВОГО ВИХОДУ НА ПЕНСІЮ

Мати особи з інвалідністю з дитинства, яка виховала дитину до 6 років і має страховий стаж не менше 15 років, може вийти на пенсію у 50 років⁴⁹.

Одному з батьків дитини призначається дострокова пенсія після досягнення 55 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років.

⁴⁵ ч.3 ст. 22 [Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»](#)

⁴⁶ ст. 185 [Кодексу України про працю](#)

⁴⁷ ч. 1 ст. 38 [Кодексу України про працю](#)

⁴⁸ ч. 1 ст. 83 [Кодексу України про працю](#)

⁴⁹ п. 3 ч. 1 ст. 115 [Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»](#)

Для дострокового виходу на пенсію мати чи батько дитини з інвалідністю подає до територіального органу Пенсійного фонду такі документи⁵⁰:

- заяву про призначення пенсії;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім людей, які через релігійні переконання відмовляються від отримання такої картки і мають про це позначку в паспорті) або свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- документи про стаж;
- для підтвердження заробітної плати відділом персоніфікованого обліку — індивідуальні відомості про застраховану особу за період з 01 липня 2000 року (додатки 3, 4 до Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування);
- документи про місце проживання (реєстрації) людини;
- свідоцтво про народження дитини та паспорт дитини або свідоцтво про смерть⁵¹;
- виписку з акту огляду МСЕК про визнання людини людиною з інвалідністю з дитинства або дитиною з інвалідністю. Якщо дитина визнана дитиною з інвалідністю після досягнення шестирічного віку або дитиною з інвалідністю з дитинства після досягнення вісімнадцятирічного віку, надається відповідно висновок про таке визнання від ЛКК або МСЕК⁵²;
- якщо за пенсією звертається батько — заяву матері про згоду на призначення пенсії батьку або документи, що підтверджують відсутність матері (свідоцтво про смерть, рішення суду про визнання її безвісно відсутньою тощо).

**Інформація у пам'ятці наведена станом на 04.01.2022 р.*

⁵⁰ п. 2.1. Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

⁵¹ п. 2.17 Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

⁵² п. 2.18 Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»